

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 214 — God. V.

SIBENIK, 17. LISTOPADA 1956.

Vinarija u Drnišu puštena u pogon

Svečanosti prisustvovao drug Vicko Krstulović

Uz prisustvovanje narodnih zastupnika drugova Vicka Krstulovića, Ante Reje, Mije Leme, te Petra Skarice, predsjednika NO-a kotara Šibenik, Ive Senjanovića, predsjednika NO-a kotara Split, predstavnika političkih i društvenih organizacija, te nareda Drniša i okoline, u nedjelju 14. o. m. na svečan način puštena je u pogon vinarski podrum.

U ranijim jutarnjim satima, pred okicenim prostorom ispred zgrade vinarije, pristizao je narod Drniškog kraja, a kamioni su donosili prvi grožđe, koje treba da prode kroz postrojenja vinarskog podruma.

Vinarski podrum u Petrovom polju nije samo oženje nastojanja i napora radnih ljudi toga kraja, nego i podstrek za nove uspjehe u preobražaju poljoprivrede. Kameni emblem na pročelju zgrade simbolizira novu epohu u kojoj se na površinama Petrovog polja rodni vinogradari zamjenjeni slabo rodne ratarske kulture.

Nakon pozdravnog govora narodnog zastupnika Mije Leme uzeo je riječ Vicko Krstulović, burno pozdravljen od prisutnog naroda. On je u svom govoru podvukao značaj postojanja ove vinarije kao i svih dosad izgrađenih na području Dalmacije. Izgradnja ovog vinarskog podruma, rekao je poređ ostalog drug Krstulović, imat će vidnog utjecaja na daljnji razvoj vinogradarstva u ovom kraju. U nastavku svog izlaganja on je podvukao važnost Zákona o vinu kao osnovnoj stimulativnoj mjeri na naprednjem vinogradarstvu i normalizaciji trgovine sa vinom. On je posebno naglasio da vinski falsifikatima treba učiniti kraj i tako poduzeti mјere za čuvanje

Stočarska smotra u Kninu

U Kninu je održana veoma uspjela stočarska smotra, koju je organizirala Stočarska zadruga u Kninu. Interes uzgajača stoke bio je velik, jer je broj privredne stoke premašio očekivanja. 40 bikova, preko 70 jonica, oko 200 krava, zatim veći broj ovaca, krmača i nerasta, to potvrđuje.

Otvorenu smotru prisustvovali su predstavnici NO-a kotara Šibenik, NO-a općine Knin, poljoprivrednih stanica i zadruga, te veći broj seljaka sa čitavog područja Kninske općine. Ova je smotra pokazala da na terenu Kninske općine stočari ulazu velike naprele na uzgajanju kvalitetnih grla. Nabojni uzgajačima stoke podijeljene su brojne novčane i utješne nagrade. Po obavjenoj smotri održan je sajam rasplodnih grla.

Za junice podijeljene su dvije prve nagrade u iznosu po 12.000 dinara uzgajačima Anti Grgiću i Miljanu Daničiću. Osim toga, podijeljene su 3 prve nagrade, 5 drugih, 8 trećih i 4 utješne.

Za merastove prvu nagradu je dobitilo OPD «Glavica» u iznosu od 6000 dinara, za krmače prva nagrada je dodijeljena OPZ Prvić a od 5000 dinara. Za ovce prva nagrada je dodijeljena OPZ Prvić Šepurina u iznosu od 5000 dinara.

Dobitnike nagrada za krave jačit ćemo u slijedećem broju lista, te posao komisija nije još završen.

OBAVIJEST ČITAOCIMA

Zbog prekida električne struje st nije mogao navrijeme izaći. Molimo čitaoce da to uvaže.

Šibenik

IZLAZI SVAKE SRIJEDU

15-godišnjica strijeljanja šestorice omladinaca

ODRŽANA KOMEMORACIJA

U petak 13. o. m. poslije podne održana je na groblju Raskrijevečana komemoracija šestorici Šibenskih prvorodaca, koji su 1941. godine bili strijeljani od italijanskih fašista. Tada su strijeljani Ante Belamarić, Mate Bujaš, Ivo Lasić, Drago Junaković, Dusko Vrljević i Blaž Višić. Svečanoj komemoraciji prisustvovali su predstavnici vlasti, političkih i društvenih organizacija i glazba JRM. Na grobove poginulih boraca položeni su vijenci Saveza boraca NOR-a, Kotarskog odbora SSRN i Kotarskog komiteta SK, kao i vijenci ostalih društvenih organizacija Šibenika. Glazba JRM je u času polaganja vijenaca osvirala Lenjinov posmrtni marš, a zatim je minutom šutnje odana dužna počast poginulim omladincima.

Savjetovanje predstavnika ugostiteljskih poduzeća

Poboljšat će se turističko-ugostiteljska djelatnost na području našeg kotara

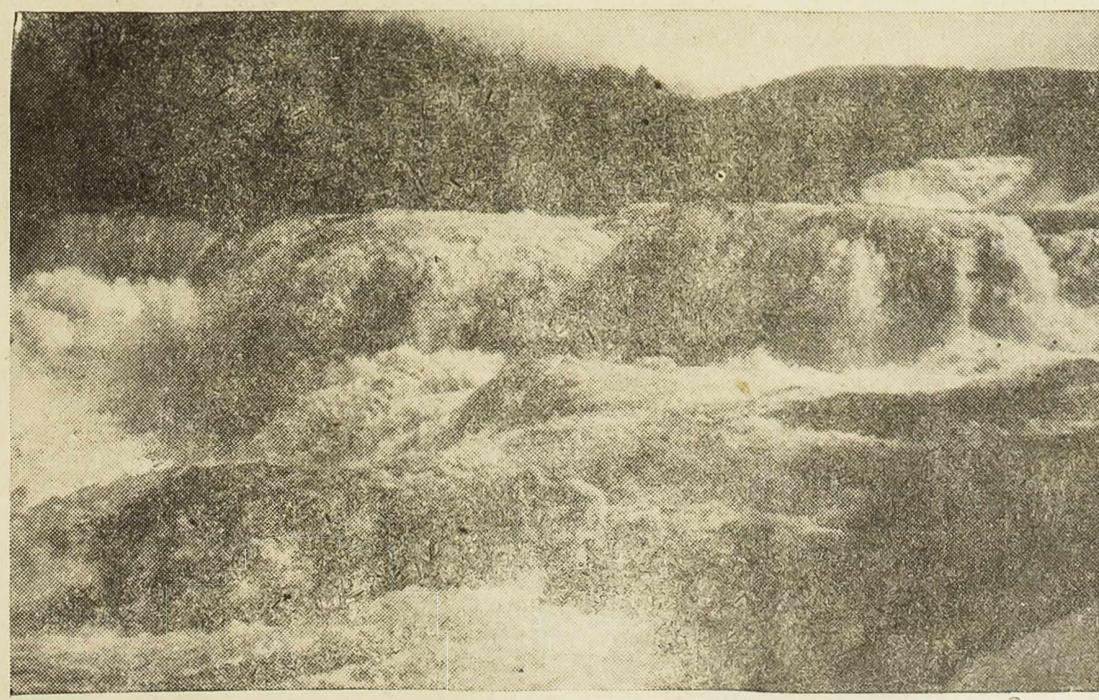
Na inicijativu Kotarskog saveza turističkih društava krajem prošlog tjedna održano je u Šibeniku savjetovanje, kome su prisustvovali predstavnici ugostiteljskih poduzeća i turističkih društava kotara Šibenik. Savjetovanju je prisustvovao i predsjednik Ugostiteljske komore Hrvatske Mate Barbić.

Prije diskusije je Mate Barbić upoznao prisutne s osnovnim karakteristikama instrumenata, koji će se u idućoj sezoni primjenjivati u pansionskim ugostiteljstvima, a zatim su pojedini diskusanti iznosili stanje turističko-ugostiteljske mreže na svom području. Između ostalog je primjećeno, da se politika turizma u primorskim mjestima dosad nije vodila koordinirano, već je svaka ugostiteljska organizacija djelovala odvojeno ne vodeći računa o općim interesima. Da je na ovom području u posljednjih nekoliko godina zabilježen relativno malen broj turista bilo domaćih i stranih, za to postoji dovoljno razloga. U prvom redu u mnogim ugostiteljskim objektima prioritven je komfort, zatim nema turističkog ribolova, izleta i kulturno-umjetničkih priredaba, kao i sakrčajnih sredstava. Iako posjedujemo nekoliko turističkih atraktivnih točaka, kao što su slapovi Krke, Kornati i Zlarin, koji bi itekako mogli privući mnogobrojne turiste, oni se, nažalost, slabu i nikako koriste.

ODRŽAN TEČAJ ZA PIONIRSKU RUKOVODIĆE

U Drnišu je održan dvodnevni tečaj za pionirske rukovodioće. Na ovom tečaju pretežno su prisustvovali učitelji i nekoliko omladina.

Sredstva za održavanje tečaja dobijena su od Fonda za djeciju zaštitu pri NO općine. m.

Slapovi Krke

Što nedostaje društveno-zabavnom životu u unutrašnjosti

Odgovorni faktori treba da shvate značaj društveno-zabavnog života

NAPISAO HASAN BRKIĆ, SEKRETAR KOMISIJE ZA IDEJNO-ODGOJNI RAD SSRN

U ovom periodu, naročito u gradovima i industrijskim centrima, porastao je interes narodnih masa za kulturu, umjetnost i kulturno-zabavni život, što se odražava u pojačanju aktivnosti kulturno-umjetničkih društava, lokalnih pozorišta, u stvaranju raznih društava prijatelja umjetnosti i amaterskih grupa, u pojačanom interesu za knjigu i t. d.

Međutim, danas se sve jasnije uočava da su mnoge organizacione forme kulturnog i zabavnog života postale uske. To naročito važi za kulturno-umjetnički amaterizam, u čijem okviru ima izvjesnih preživljivih djelatnosti, jer se pretežno zaslanjavaju na tradicijama i načinu rada najčešće iz predratnog perioda. Cinjenica je da amaterska umjetnička djelatnost danas nema, a ne može niti da ima, onu društvenu i kulturnu funkciju kao u ranijim periodima, što se naročito ispoljava u velikim gradovima sa razvijenijim kulturnim životom. Amaterski umjetnički kolektivi istišu su, a ponekad i isključivo, orijentirani na vršenje neke prosvjetiteljske misije, što ne odgovara dnevnom uslovima.

Neoporno je da bi i stvaranje manjih amaterskih grupa (pozorišnih, muzičkih, artiških) predstavljalo masovnu osnovu iz koje bi se razvili takvi oblici kulturno-zabavnog života. Razumije se da bi i naše umjetničko stvaralaštvo u oblasti literature i muzike moralo da doprinosi stvaranju i aktivnosti takvih profesionalnih i amaterskih grupa sa idejnim i umjetničkim kvalitetima koji bi odgovarali našim potrebama.

U nedostaku kvalitetnih programa i aktivnosti u tom pravcu, danas se, uglavnom stiljino i mimo našeg neposrednjeg idejnog i umjetničkog utjecaja, pojavljuju grupe koje improviziraju programske bezvrijednog sadržaja i nekritički prenose sa Zapada razne forme zabave koje ne odgovaraju potrebama našeg čovjeka.

Unificiranost umjetničkih amaterskih društava, šablonski način njihovog organiziranja, ne razvijenost raznovrsnih oblika utjecali su na slabljenje njihovih uloga u kulturno-zabavnom životu, naročito u manjim mjestima u unutrašnjosti. Nizak nivo programa, pretjerivanje u folklorizmu, konzervativizam u repertoaru — vočkalnim, muzičkom i pozorišnom, oskudica u djelima pogodnim za amatera, — sve je to također doprinjelo da amaterska umjetnička društva često ne uspijevaju da razviju one oblike kulturnog i zabavnog života koji bi odgovarali potrebama savremenog čovjeka.

Slične slabosti uočavaju se i u radu drugih kulturno-umjetničkih institucija (pozorišta, orkestra i t. d.), koje su se prilagođile, vodeći gotovo isključivo vrhunsku programsku politiku. Cinjenica je da ove ustanove nisu postale dovoljno značajni faktori šireg kulturnog i estetskog utjecaja.

Kod nas se danas ni u oblasti pozorišne umjetnosti, filma i muzike ne radi dovoljno na stvaranju djebla lakog žanra koja bi bila privlačna i pristupačna masama i koja bi odgovarala nijihovim potrebama i težnjama za kulturnom

(Nastavak na 2. strani)

Srednjoškolska omladina u novoj školskoj godini

OSNOVNI ZADACI

Već u samom početku rada naših srednjih škola nekako se spontano nameće pitanje što sve učiniti da bi se izbjegle prošlogodišnje slabosti u djelovanju srednjoškolske omladine. Slabo su iskorijesceni parkovi i zelenilo u okolini gradova, domovi kulture su bez jasnog kulturne politike, osjeća se nedostatak cirkusa, zabavnih parkova, najraznovrsnijih artiških i drugih priredaba sa lakinim programima, revija sa najrazličitim sadržajima, modernije organizirane

rijeci, na posvećuje se dovoljno pažnje. U cijelini je karakteristična nerazvijenost i srušljivost oblika zabavnog života. Kad je riječ o zabavi, nedostaja je i briga za potrebe omladine, a pogotovo za odrasle. Mogućnosti razvijanja širih, raznovrsnih oblika kulturno-zabavnog života, s obzirom na interes publike su velike, jer bi ustanove koje bi se time bavile mogle raditi na bazi svojih vlastitih priroda. Slabo su iskorijesceni parkovi i zelenilo u okolini gradova, domovi kulture su bez jasnog kulturne politike, osjeća se nedostatak cirkusa, zabavnih parkova, najraznovrsnijih artiških i drugih priredaba sa lakinim programima, revija sa najrazličitim sadržajima, modernije organizirane

rijeci, na posvećuje se dovoljno pažnje. U cijelini je karakteristična nerazvijenost i srušljivost oblika zabavnog života. Kad je riječ o zabavi, nedostaja je i briga za potrebe omladine, a pogotovo za odrasle. Mogućnosti razvijanja širih, raznovrsnih oblika kulturno-zabavnog života, s obzirom na interes publike su velike, jer bi ustanove koje bi se time bavile mogle raditi na bazi svojih vlastitih priroda. Slabo su iskorijesceni parkovi i zelenilo u okolini gradova, domovi kulture su bez jasnog kulturne politike, osjeća se nedostatak cirkusa, zabavnih parkova, najraznovrsnijih artiških i drugih priredaba sa lakinim programima, revija sa najrazličitim sadržajima, modernije organizirane

rijeci, na posvećuje se dovoljno pažnje. U cijelini je karakteristična nerazvijenost i srušljivost oblika zabavnog života. Kad je riječ o zabavi, nedostaja je i briga za potrebe omladine, a pogotovo za odrasle. Mogućnosti razvijanja širih, raznovrsnih oblika kulturno-zabavnog života, s obzirom na interes publike su velike, jer bi ustanove koje bi se time bavile mogle raditi na bazi svojih vlastitih priroda. Slabo su iskorijesceni parkovi i zelenilo u okolini gradova, domovi kulture su bez jasnog kulturne politike, osjeća se nedostatak cirkusa, zabavnih parkova, najraznovrsnijih artiških i drugih priredaba sa lakinim programima, revija sa najrazličitim sadržajima, modernije organizirane

rijeci, na posvećuje se dovoljno pažnje. U cijelini je karakteristična nerazvijenost i srušljivost oblika zabavnog života. Kad je riječ o zabavi, nedostaja je i briga za potrebe omladine, a pogotovo za odrasle. Mogućnosti razvijanja širih, raznovrsnih oblika kulturno-zabavnog života, s obzirom na interes publike su velike, jer bi ustanove koje bi se time bavile mogle raditi na bazi svojih vlastitih priroda. Slabo su iskorijesceni parkovi i zelenilo u okolini gradova, domovi kulture su bez jasnog kulturne politike, osjeća se nedostatak cirkusa, zabavnih parkova, najraznovrsnijih artiških i drugih priredaba sa lakinim programima, revija sa najrazličitim sadržajima, modernije organizirane

rijeci, na posvećuje se dovoljno pažnje. U cijelini je karakteristična nerazvijenost i srušljivost oblika zabavnog života. Kad je riječ o zabavi, nedostaja je i briga za potrebe omladine, a pogotovo za odrasle. Mogućnosti razvijanja širih, raznovrsnih oblika kulturno-zabavnog života, s obzirom na interes publike su velike, jer bi ustanove koje bi se time bavile mogle raditi na bazi svojih vlastitih priroda. Slabo su iskorijesceni parkovi i zelenilo u okolini gradova, domovi kulture su bez jasnog kulturne politike, osjeća se nedostatak cirkusa, zabavnih parkova, najraznovrsnijih artiških i drugih priredaba sa lakinim programima, revija sa najrazličitim sadržajima, modernije organizirane

rijeci, na posvećuje se dovoljno pažnje. U cijelini je karakteristična nerazvijenost i srušljivost oblika zabavnog života. Kad je riječ o zabavi, nedostaja je i briga za potrebe omladine, a pogotovo za odrasle. Mogućnosti razvijanja širih, raznovrsnih oblika kulturno-zabavnog života, s obzirom na interes publike su velike, jer bi ustanove koje bi se time bavile mogle raditi na bazi svojih vlastitih priroda. Slabo su iskorijesceni parkovi i zelenilo u okolini gradova, domovi kulture su bez jasnog kulturne politike, osjeća se nedostatak cirkusa, zabavnih parkova, najraznovrsnijih artiških i drugih priredaba sa lakinim programima, revija sa najrazličitim sadržajima, modernije organizirane

rijeci, na posvećuje se dovoljno pažnje. U cijelini je karakteristična nerazvijenost i srušljivost oblika zabavnog života. Kad je riječ o zabavi, nedostaja je i briga za potrebe omladine, a pogotovo za odrasle. Mogućnosti razvijanja širih, raznovrsnih oblika kulturno-zabavnog života, s obzirom na interes publike su velike, jer bi ustanove koje bi se time bavile mogle raditi na bazi svojih vlastitih priroda. Slabo su iskorijesceni parkovi i zelenilo u okolini gradova, domovi kulture su bez jasnog kulturne politike, osjeća se nedostatak cirkusa, zabavnih parkova, najraznovrsnijih artiških i drugih priredaba sa lakinim programima, revija sa najrazličitim sadržajima, modernije organizirane

rijeci, na posvećuje se dovoljno pažnje. U cijelini je karakteristična nerazvijenost i srušljivost oblika zabavnog života. Kad je riječ o zabavi, nedostaja je i briga za potrebe omladine, a pogotovo za odrasle. Mogućnosti razvijanja širih, raznovrsnih oblika kulturno-zabavnog života, s obzirom na interes publike su velike, jer bi ustanove koje bi se time bavile mogle raditi na bazi svojih vlastitih priroda. Slabo su iskorijesceni parkovi i zelenilo u okolini gradova, domovi kulture su bez jasnog kulturne politike, osjeća se nedostatak cirkusa, zabavnih parkova, najraznovrsnijih artiških i drugih priredaba sa lakinim programima, revija sa najrazličitim sadržajima, modernije organizirane

rijeci, na posvećuje se dovoljno pažnje. U cijelini je karakteristična nerazvijenost i srušljivost oblika zabavnog života. Kad je riječ o zabavi, nedostaja je i briga za potrebe omladine, a pogotovo za odrasle. Mogućnosti razvijanja širih, raznovrsnih oblika kulturno-zabavnog života, s obzirom na interes publike su velike, jer bi ustanove koje bi se time bavile mogle raditi na bazi svojih vlastitih priroda. Slabo su iskorijesceni parkovi i zelenilo u okolini gradova, domovi kulture su bez jasnog kulturne politike, osjeća se

OSNOVNI ZADACI

(Nastavak sa 1. strane)

s primjenom marksističke teorije u našem socijalističkom razvijanju. Upravo na tome i treba osnivati

Jačanje organizacija i školskih komiteta

Kako organizirati rad u školskim komitetima i sekretarijatima osnovnih organizacija, pa da on posluži jačanju osnovnih organizacija. Više nisu potrebne "direktive" školskog komiteta, već neposrednja suradnja sa sekretarijatima, osnovnim organizacijama i učeničkim zajednicama na izgradivanju stavova, dogovaranju i konkretnom organiziranju pojedinih akcija. Zatim da se organiziraju seminari i savjetovanja kao forma za pružanje pomoći u radu sekretarijata i osnovnih organizacija.

Prijem u članstvo Narodne omladine nešto je bolji, ali se kod ovog pitanja još uviđeje ne uvjeruju osnovne slabosti. Postoje realne mogućnosti da se učenici više i na ovom području. Naročito je potrebno više učiniti na prijemu u petim razredima gimnazija, prvim razredima srednjih stručnih škola i u osmim razredima osmogodišnjih škola. Negdje se zatim može primiti izvještaj broj boljih i razvijenih učenika u sedmim razredima osmogodišnjih škola. Ne postoje ozbiljniji razlozi što se jedan dio srednjoškolske omladine nalazi izvan organizacije, tim više što je ogroman dio omladine obuhvaćen u aktivnim radovima i pokazuje spretnost da se bori za program i statut organizacije. Posebno je pitanje da li se i na koji način radi s omladinom koja je izvan organizacije. Svakako je

Društveno-moralni odgoj i upravljanje školom

U vezi društveno-moralnog odgoja potrebno je učiniti mnogo više nego što je to bio slučaj ranije. Te satove je potrebno koristiti u namijenjenim svrhu, a ne za provjeravanje izostanaka ili utvrđivanja prednenog gradiva. Za to pitanje potrebno je da se već sada zainteresiraju direktori, upravitelji, nastavnici, zborovi, školski odbori, a posebno školska omladina i njeno rukovodstvo. Ne bi se smjelo upadati u grijeske slične onima u prošloj godini. Moglo bi se izraditi orientacioni plan društveno-moralnog odgoja za jedan kvartal, polugodište ili sekretarijata.

Možda je korisno spomenuti da je krajem prošle školske godine bilo pojava davanja poklona profesorima, nastavnicima i učiteljima. I da li se takođe u štetnom praksoni misli nastaviti. Ili pak pitanje malogradanštine i njenih manifestacija od gledanja na život i rad, pa do oslovljivanja sa "gospodine" i "gospodo". Zatim pitanje kućnog odgoja i religioznog shvaćanja, odabiranja zanimanja, odnos prema kulturnim, tehničkim i ostalim tekonjacima našeg društva, pitanje suvremenog razvijanja i potreba ličnog angažiranja u društvenoj aktivnosti, onda mjesto žene u našem razvijetu i primitivna gledanja na to pitanje i tome slično. O svim tim i drugim pitanjima korisno se može raspraviti upravo na sastavima društveno-moralnog odgoja, kao i u drugim prigodama.

Društvena aktivnost srednjoškolaca

Bilo je pokušaja da se na kulturnom polju učenici više i zaista neke škole, kao što je gimnazija u Kninu, učiteljska škola, škola učenika a privredi i srednja ekonomička škola, postigli su izvještne rezultate. Kvalitet tog rada je zasebno pitanje o čemu se akoder mora ubuduće voditi računa. Vrijeme je da omladinsku kulturno-umjetničku društva, grupe i sekcijske ožive, odnosno da se one osnuju u svakoj školi i da počnu djelovati. U Šibeniku će se, kako izgleda, osnovati centralno omaličko kulturno-umjetničko društvo, ali to ne bi trebalo ići na štetu postojanja i rada dosadašnjih društava i grupa, već na njihovu korist.

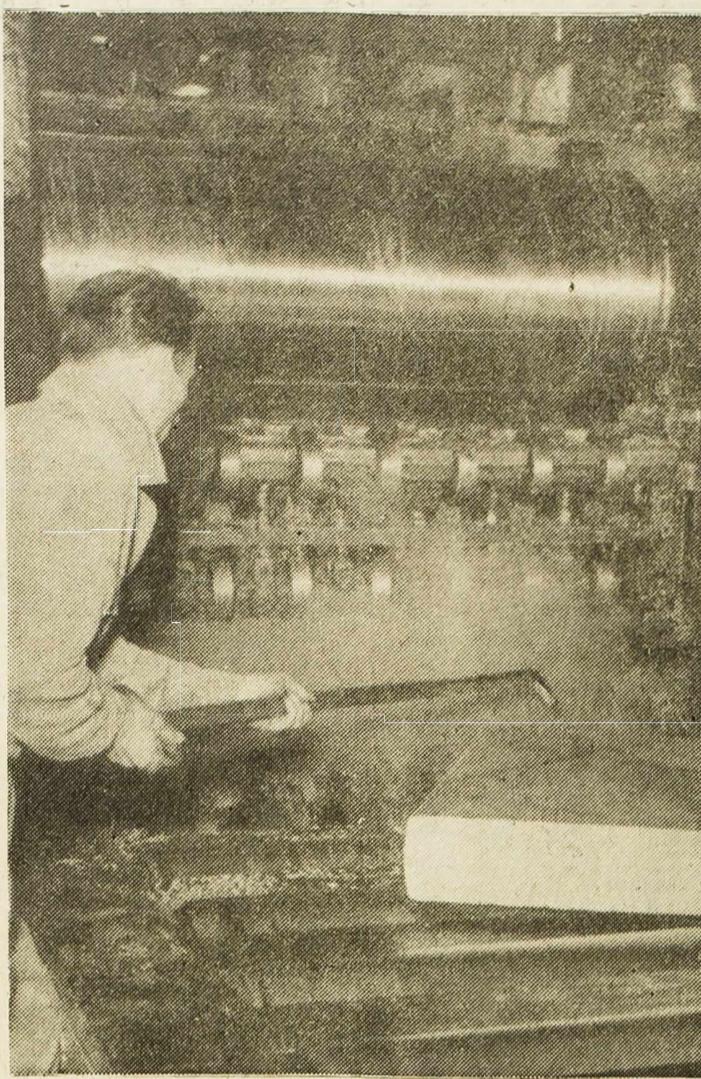
Dugo se diskutira o srednjoškolskim sportskim igrama i njihovom značenju za podizanje fizičke kulture. No uza sve to u natjecanjima je učestvovao mali broj daka. Očekivati je da će se i u tom pogledu u školama učiniti mnogo više nego što je to dosad bio slučaj.

Aktivan rad u organizacijama, kao što su na pr. Ferijalni savez, izviđači, DTO "Partizan", klubovi Narodne tehnike i druge, može biti samo od koristi za srednjoškolce. Međutim, oni na toj aktivnosti nisu postigli ono što je bilo sasvim realno očekivati.

Jug

TUČJAVA U VELUSIĆU

U Velusiću kod Drniša došlo je u nedjelju do tučnjave između dviju obitelji koje su se ranije posvadile zbog lozogn lišća, koje se imalo upotrebiti za stoku. U tučnjavi je teže ozlijedeno jedno lice. Vlasti su o tom slučaju povele izvide.

Detalj iz TLM »Beris Kidrić«

Kriminal u poljoprivrednoj zadruzi u Stankovcima

Šakom i kapom

Nisu rijetki primjeri štetno radu odgovornih osoba u poljoprivrednim zadružama, ali slučaj stankovачke zadruge posebno govori, kako se kroz kratko vrijeme može dovesti jednu privrednu organizaciju do potpune propasti.

Poljoprivredna zadružna u Stankovcima imala je uvjetna za rad i bila bi napredovala, da nije bilo onih, koji su shvatili, da su oni, jer u zadruzi imaju najodgovorne dužnosti, jedini njezini "gospodari". Takvo shvaćanje, opterećeno prošlošću, dominiralo je radom i predsjednika i blagajnika i drugih osoba, kojima je bila povjerena zadružna imovina. Tako je Ivan Morić pok. Marka, kao poslovoda gospodinice, utroškom i namirnicama raspolažao, kao da ih je naslijedio od kakavogdalekog rođaka, od kojeg se nikad ničemu nije nado. Namirnice je uzimao, kako su mu u domaćinstvu trebale, novac je trošio za se i, dijelio drugome, ne vodeći računa komu daje, koliko daje i ne misleći ga tražiti natrag. Utroškom bi napunio džepove i sjeo da kartu...

To je ono što je radio "ilegalno", kako on kaže, a ono što je radio "legalno", to su zajmovi i akontacije, koje je prizadao na zadružnoj blagajni, ne misleći na dužnost niti na mogućnost vratnjanja. Tako je on, što jednim a što drugim načinom, ošteto zadružnu imovinu šakom i kapom.

I ostali zadružni funkcioneri su u ovom zadruzi slično postupali, ali u manjem obimu. Posebno su koraciima svog predsjednika posli neki poslovode pogona van sjedišta zadruge. Sve u svemu zadružna je oštećena za oko četiri milijuna dinara, tako da nije bila više u stanju udovoljavati svojim redovnim obavezama.

Doduše, takođe se poslovanju stalno na kraj. Zadružna reviziska služba je otkrila one, koji su pod vidom da rade za dobro naroda, podizali svoje vinograde, zidali sebi kuće, dijelili kreditne prijateljima, kreditno niesposobnim, pilji, kartali i tako srušili zadružnu. Oni su predani sudu i tek daje mjeru, koje će prema njima biti poduzete, moći će među poljoprivrednike stankovčke općine povratiti ugled zadružanstvu, koji su predsjednik, blagajnik i neki poslovode teško prijurali, dijeleći i uzimajući zadružnu imovinu šakom i kapom.

Odgovorni faktori treba da shvate značaj društveno zabav-nog života

(Nastavak sa 1. strane)

usmene novine sa muzikom, svjetlosnim efektima i raznolikim sadržajem, razne vrste kavana i restorana i t. d.

Mnoge od tih i drugih negativnih pojava, kao što su dezorganiziranost, komercijalizacija, idejna zastranjanja i haočinost, izvješnici vidovi konzervativnosti i primativizma, dolazili su dobroj dijelom uslijed podcjenjivačkog odnosa prema zabavi, kao životnoj potrebi ljudi, i to od mnogih ustanova, kulturnih radnika, organa vlasti, pa i političkih faktora.

U naporima da se kulturna zabava za potrebe najširih slojeva organiziranje razvija, svačak bi trebalo poći od toga da odgovorni faktori u punom smislu shvate njen društveni značaj, da se rad ljudi na tom sektoru pravilno cijeni i koliko god je moguće stimulira.

Kulturno-zabavni život, kao dio kulturno-prosvjetne politike, zahajeva mnogo više sistematske brige koja je dosad dobrim dijelom izostajala. Savjeti za kulturu moraju nastojati da se u lokalnim razmjerima unese veća organiziranost u zabavni život, kao i da se osiguraju neophodna materijalna sredstva.

Pregled osiguranika u Domu narodnog zdravlja

Umanjen nacionalni dohodak iz poljoprivrede na općini Vodice

Jaka hladnoća koja je vladala u veljači osjetno je na području Vodica pogodila masline, koje za više godina neće imati ploda. Prilična šteta nanijeta je vinovoj lozi, kao i nekim voćkama. Da nije bilo takve hladnoće prihod od masline iznosio bi do 90 milijuna dinara. Prema predviđanju poljoprivrednika urod vina na cijevi području iznosiće oko 170 vagona, što će donijeti prihoda stanovništvu u vrijednosti od 85 milijuna dinara. Iz toga proizlazi da je veća šteta nanijeta masli-

narstvu, nego li će iznositi čitav ovogodišnji prihod od vina. Ako bi se u kome zaračunali troškovi oko obrade vinograda, onda bi prihodi od vinogradarstva bili znatno manji nego su ovdje prikazani. Zima je također nanijela štetu i stočarstvu, jer je mnoge seljake zatekla sa nedovoljno osiguranom stočnom hranom, tako da je znatan broj sitne stoke ugi- nuo.

Ako se uzme sva šteta nastala u poljoprivredi, onda proizlazi da je na području Vodičke općine ovogodišnji nacionalni dohodak u-

manjen sa preko 60% od projekta.

Rujo

PAO S ELEKTRIČNOG STUPA

U Radlini se u nedjelju 14. o. m. dogodila nesreća u kojoj je teže stradao 10-godišnji Stipe Lukas Petrov. Prilikom penjanja na električni stup njegova je zavjetna struja bacivši ga na zemlju. Dječak je pao sa visine od oko 10 metara i prilikom pada zadratio je teže ozljede na prsima i ljevoj ruci. Upućen je u šibensku bolnicu, gdje mu je pružena lječnička pomoć. Njegov život je izvan opasnosti.

Naš komentar

Povodom Uredbe o zemljoradničkim zadrugama

U Službenom listu FRNRJ broj 41/56. objavljen je tekst Uredbe o zemljoradničkim zadrugama. Ovom prilikom potrebno je učiniti na značajne novine koje su Uredbom ozakonjene. Činjenica je, da društveni i privredni život kod nas ulazi u fazu, kada se nužno nameće pitanje traženja i iznalaženja odgovarajućih formi, koje bi bile adekvatne odraz stvarnog života. Selo i poljoprivreda sa svim suprotnostima predstavljaju poseban kut promatrača. Specifičnost stanja i razvitka nijedne tako jako ne dolazi do izražaja kao u pitanjima iz problematike sela i poljoprivrede. Uredba u uvodnom dijelu određuje ulogu začruga. Tu se kaže, da se poljoprivredne zadruge bave poljoprivrednom proizvodnjom, njenim organiziranjem i unapredovanjem, kao i drugim djelatnostima u vezi s poljoprivrednom proizvođenjem. Dakle, akcenat je stavljena na proizvodnji i to prije svega na poljoprivrednu proizvodnju. To je i osnovna djelatnost zadruge. No, zadruga se može i treba da bavi i ostalim djelatnostima. Tako zadruga ima pravo na osnivanje privrednih poduzeća, radnji i samostalnih pogona. To je itekako bitno i važno s obzirom na ustaljenu shvaćanja, da zadruge treba da se bave samo trgovinom, jer je to najlakši i najbrzi put do akumulacije. Međutim, perspektivni razvitak poljoprivrede i njene socijalističke rekonstrukcije zahtijeva,

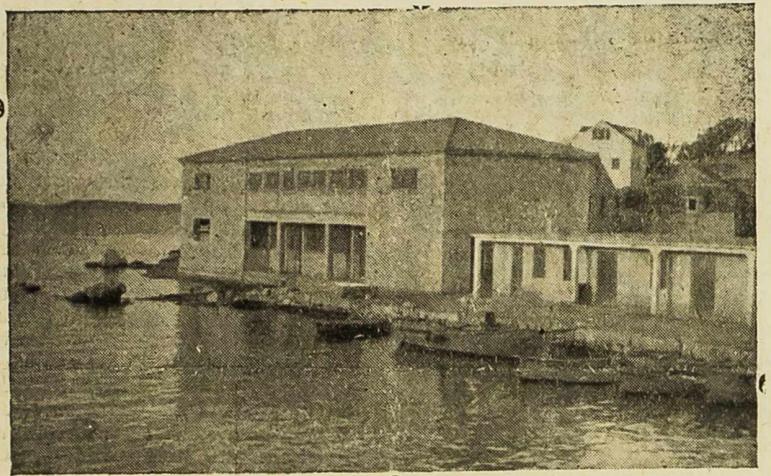
da se zadruga okrene licem baš tamu, gdje je izvor i stalne akumulacije i veće proizvodnje. A to je bez sumnje poljoprivreda. Zadrudnik oblikujući pravo na imovinu sa kojom zadruga raspolaže izričito navodi, da je zadržana imovina društvena imovina, kojom samo upravlja zadruga. Ona je takođe neotudiva i predstavlja u kodifikaciji prava vlasništva viši oblik vlasništva i progresivniji, jer pripada društvu kao cjelini. Imevinu, kojom upravlja zadruga sačinjava zemljiste, osnovna i obrtna sredstva. Svi oblici imovine imaju samo jednu svrhu: društveno korisnu upotrebu tih sredstava uvažavajući socijalističku sredstva društva. To je posebno važno istaknuti s obzirom na pojavu, da se tamo, ili iz neznanja, ili iz budnih idejnih shvaćanja, zadržana imovina, koja je isto što i društvena imovina, naziva »zadržanom« u smislu vlasništva određene grupe zadrugara, koji su osnovali tu zadrugu. Zabilude je to, dakle, ali ipak i takova zabilude na pojedinim konferencijama i skupštinačkim pomalači glavu i traži svoje pravo. A prava, kao takova nema. Zato pred radnicima u zadrugarstvu stoji obaveza da se Uredba prouči, ukladi sa životom, a rok od godine dana dosta je dug i u primjeni iste treba imati pred očima društveno-politički značaj i ekonomsku sadržinu. Ali, ne samo pred ljudima, koji direktno rade

na tom sektoru. Tu bi trebalo i tako mora u praksi i da se radi, da doda do izražaja NO-i općina Oni po Uredbi odobravaju osnivanje zadruge, privredna poduzeća i radnje, kao i samostalne pogone, odobravaju pravila zadruge, promjenu u pravilima, o fuziji ili diobi zadruge, dalje vrše putem revizije i inspekcije nadzora nad zaokonitošću rada zadruge, odobravaju uvjete za natječaj upravnika zadruge. Sto je najvažnije, prema čl. 33 st. 4 narodni odbor općine može odbiti davanje odobrenja za osnivanje poduzeća ili radnje kada ustanovi da osnivanje takovih radnji steti razvitku one djelatnosti zbog koje je zadruga i osnovana. U svjetlu te obaveze trebalo bi razmotriti i pitanje rada točionica većine poljoprivrednih zadruga na našem kotaru.

Uredbom je predviđeno i osnivanje poslovnih saveza, kao privrednih udruženja poljoprivrednih zadruga. Osnivanjem specijaliziranih i općih poslovnih saveza, omogućiti će se brži napredak i jača koncentracija sredstava za socijalistički preobražaj selja i poljoprivrede. Uz ostale faktore poslovnih saveza su forme preko kojih se unosi u život sela nešto novo od proizvodnje do proizvodnih i društvenih odnosa na selu. Pitanje osnivanja takovih saveza stoji i na našem kotaru kao obaveza u neposrednoj budućnosti. Takovi savezi konkretno kod nas, treba da rasplamsaju snage u selu, pokrenu točak u koncentraciji sredstava za poljoprivredu, kako bi društveni razvitak u ovoj oblasti privrede išao što bržim tempom.

I dalje ostaje pred osnovnim zadružnim savezima, opći nadzor i instruktaža zadruga. Tako se u Uredbi navodi, da zadružni savez vodi brigu o reviziji zadruga, pruža pomoć u organizaciji rada, radi na usavršavanju metoda poslovanja zadruga na stručnom uzdizanju kadrova i koordinira rad zadruga u odnosu prema državnim organima. Koliko će se od iznijetih postavki životvoriti u praksi kod naših zadružnih organizacija, to prije svega ovisi o samim ljudima u zadrži i u savezu. A to je već danas imperativ društva, kojem se ni u ime bilo kojih obzira nikada ne smije kazati, ne.

Ante Deković

Uljarna u Tribunu

Kako poboljšati životne uslove u našem selu

Nama je u Dalmaciji teško govoriti o primjeni mehanizirane obrade zemljišta i baš radi toga smo primorani na traženje drugih puteva za izlaz iz sadašnje situacije u koju smo dovedeni, a to uglavnom posljedicom uništene starih šuma.

Naš seljak još uvijek je prilično konzervativan i teško se prilagoduje novim i naprednjim metodama rada i to ne toliko u obradi same zemlje kolikо u izmjenama kultura. Naš seljak bi trebao da se postepeno, ali neprekidno prebacuje na drugu vrstu unosnijih kultura od dosadašnjih, t. j. od žitarica na voćarstvo i industrijsku ljevkovitu bilje, kao i ostale proizvode među kojima na prvo mjesto bi trebalo doći šuma i sortna vinova loza.

Jednom treba da budeemo na čistu da krš Dalmacije nije pasivan zato što je krš, nego zato što je neiskorišten. Njega treba racionalno iskoristiti, pa će i on postati itekako aktivan. Na kršu godišnje propadaju ogromne količine ljevkovitog bilja i ostalih šumskih plodina, koja bi trebalo iskoristavati i u novac pretvarati.

Ovdje kao mali primjer iznijet ćemo rezultate uspjeha nekih sela odnosno predjela i to pomješanih iz raznih područja Dalmacije, kao, na primjer, s otoka, sela uz grad i sela udaljenijih od grada.

Selo Dubrava je jedno među najnaprednjim selima što se tiče pošumljavanja našeg krša i to ne samo za područje Šibenskog kotara, već može se reći i za šire područje. U njemu imade malo domaćinstava, koja ne bi imala slobodno voćarstvo. Ovdje je kampa pošumljavanja otpočela već prije 40 godina i ona traje još i danas. U ovom selu se godišnje zasadi i po par stotina hiljada borovih sadnica. Na tom polju rada treba u prvom redu zahvaliti starom seoskom lageru i naprednom privrednom radniku Protegu Mati, koji je u vlasništvu ograda podigao preko 5 hektara borovih i drugih šuma potpunog sklopa i normalnog obrelata. On je bio onaj koji je među pr-

vim pionirima pošumljavanja našeg krša u Dubravi počeo sa pokretom na preporodu našeg sela i obnove davno uništenih šuma. On danas u svojim šumama može ne samo da siječe za svoje potrebe i to bez ikakve štete sve vrste drvenih sortimenata, nego ih čak može i da unovči. 5 ha borovih šuma predstavlja milijunska vrijednost.

Što, dakle, treba raditi da bi stvorili bolje uslove za život na našem selu? Treba da sadimo one vrste kultura, koje će nam dati najviše koristi.

Smatram da bi se i naša ostala

sela ugledala u naprijed spomenuta, a posebno na stanovnike otoka Hvara, pa da bi i oni otpočeli sa sadnjom lavandule i pošumljivanjem svojih ograda sa borovom šumom, kao i povećavanjem broja svojih voćnih stabala, jer i za to postoje svi uslovi, samo malo više volje i zalažanja.

Takovim radom stvorit ćemo bolje uslove za život na selu i time doprinijeti sretnijim budućnostima našem čovjeku na kršu i društvu uopće.

M. R.

Pogled na Vodice

2

A kad bi ljetina izdala?

A kad bi ljetina izdala, bogme, i onda se nekako dolazio kraj, Osinjača bi tkala po vas dan i po svu noć, magarcu, natovareni drvima i za njima Kušmelj, kasahu češće put Skradina, a što je najglavnije u takoj nevolji, i Kušmelj i Osinjača i Kušmeljići stigli bi se u pasu. Duša valja, u zlog godini fra-Brne je pomagao najviše starijega brata, ponešto i onu dvojicu, a ostale rođake uzimao je kao poslenike u manastirskim rabotama. To je dujo činio kao dobar čovjek, ali tome bješe i jedan krupan uzrok, — nije vajde kriti. Rekosmo poprijed da su Jerkovići malički prihvativi, a glad je glad, a ljudi su ljudi, pa eto fraturi bruke gotove ako ne preteže zlo!

Sad da predemo na ono što je pretežnije.

Kušmelj kao da bješe i najpošteniji medu svojim zemljacima. Velimo: »ka da bješe«, jer ne znamo pouzdano. On se kleo da nikad nikome ništa nije ukrao, osim Rupljanima dvije koze, i to prije no što se oženio, i to po nagorovo pokojnog strica Jurete; ali su se i Zvrljevljani kleli da onima na duši bar trideset gria što sitne što krupne stoke, svrh toga mnoge stvari manastirske. Sad, ko bi u tom mogao pravo presuditi? Odista se pretjeraval i s jedne i s druge strane. Tako je kanda i carska vlast mislila te, prebijši napola i uvezivši na um da, kad je čovjek iz Zvrljeva, a nije prihvatio više od petnaest glava životinja, da taj čovjek nije prešao granice čestosti, te da može biti narodnjem glavarom. I postaviti vlasti Kušmelja lkezom u Zvrljevu. A Zvrljevani u toj prilici rekoše: »Lako je onome biti svetac, kome je bog otac!« Biva: »Fra-Brne je bog, pak je ti lako, Kušmelju!«

A i jest ga dujo ljubio mimo braću i mimo sve rođake, ljubio ga je »kao kruh vino«. Samo da znate koliko je puta s njim jeo, baš s njim za jednim stolom, i u manastiru i po župama! S njim je i putovao. Dva puta idoše zajedno čak do Zadra! On ga je od duga oslobođen, on mu je krov popločao, njegova ga je prepruka digla na kneštinu, i t. d.

Cagalj, Sunda, Kljako, Rdalo, Rkalina, Rora i svi ostali izdanci svetoga korijena ne zavidaju Kušmelju toliko ni jedeno jelo, ni putovanje, ni odužen dug, ni pokriveni krov, ni zapučana stolica, ni stečeno kneštinu, sve mu to ne zavidaju toliko, koliko ne što čemu se Kušmelj mogao nadati.

A Kušmelj i Osinjača zebli su u srcu da im se nadanje ne će obistiniti. O tome su svake večeri govorili, a uvijek jedno te jedno. Ne samo što svake bogovječne večeri ponavljaju isti istovjetni niz riječi, tako da im djeca naučiše napamet razgovore, baš kao kalkve molitve.

Po većer žena bi započela:

— Cmanjak nije z a t o ! Aja, brate, aja, aja! Ovak slab i beduast niti bi moga' vode dobiti, ni kamaru pomesti, a kamoli da se diže u

nim kartenih ikona na čadavoj stjeni.

U svakoj kršćanskoj kući nalazi se najmanje po jedna vostanica, osvećena na Sretenje (»Sv. Jevđenija«), a treba da se zapali kad ko umire. Dujo je znao da u kući nema druge. Osinjača se tajom prekrsti i prošta: Bože oprosti i svetu arande! pak zapali svjeću i usadi je u čašu žita. — Taa-ko! reči će dujo, Sad mi izuj čizme, e mi otpadoš tabani, taako! Sad mi stavi kladu pod noge, taako! Sad naloži dobro vatru i zapali onu svicu! — pokaza »kandeloru« što visiše pod

Stipan, Sunda, Kljako, Rdalo, Rkalina, Rora i svi ostali izdanci svetoga korijena ne zavidaju Kušmelju toliko ni jedeno jelo, ni putovanje, ni odužen dug, ni pokriveni krov, ni zapučana stolica, ni stečeno kneštinu, sve mu to ne zavidaju toliko, koliko ne što čemu se Kušmelj mogao nadati.

— Pa kakvo? pita dujo.

— Vala bogu i divici, nije loše! Eto, gladi mlje, a bolesti nije, pa eto! veli Kušmelj.

— De ti, nevista, donesi malo sunčka ovde na stolicu, reče fratar, videći e se ona nedomišlja. Ona donese to, još i klinčano raskno, koje prostire je povrh sunčka.

— Taa-ko! reči će dujo, Sad mi izuj čizme, e mi otpadoš tabani, taako! Sad mi stavi kladu pod noge, taako! Sad naloži dobro vatru i zapali onu svicu! — pokaza »kandeloru« što visiše pod

zoru da zvoni zdravu Mariju, a kamoli da prati pisike strica kad digod na konju pode, a kamoli da bude svuda skokom kuda redovnici okom, kašta je, boome, rad najmladem dijaku! Aja, brate! A i da nije svega toga, nego da ga pušte da lasuće pa da samo knjigu uči, zar bi ovo te bozje ikad knjigu naučilo? . . . Ma na koga si se uvrga, ne bilo te! . . .

Poslije tijek riječi nastao bi tajac i svi bi se pogledi stekli na Cmanjka, a on bi oborio glavu, znajući lijepo da je kriv što dode na svijet slabijevi i beduast.

Pravju mu ime bješe Josica, Materino pitanje: »Na koga se utvrgao« imalo je zaista smisla. Josici je bilo već dvanaest godina i glava mu ne bješe veća od dobre kruške, a prema glavi sve ostalo tijelo, i trbuš mu utonuo pri rtenjači, — ele, šaka jada, sašta ga i provože Cmanjkom . . . Za tijem bi Kušmelj, uzdahnuvši najprije što dublje može, probesjedio ovako:

— Bakonja, Bakonja, nesritno dite! Ti bi sve moga' što Cmanjak ne može, moga' i terakako da te vrag nije obrnula na svoju! . . . Bakonja, vrat slijom, očeš li se ikad okaniti galijostva, hoćeš li se ikad pameti dozvati? . . . Bakonja, grom te ubija! Ti će zlo svršiti, na višalima ćeš svršiti, ka' njiko tvoj! Ti si priličnji za aduku negoli za redovnika, ti ka' da si po sto puta od rišćanske krv! . . . Nesritno dite! Nesritno dite! Bakonja te grom! . . .

Rekavši to, Kušmelj bi obično briznou u plać, a Bakonji ni briješa za to, no bi se raskratio i gledao malo podrugljivo »čaću«.

Ive ili Bakonja, »vtororoden« sin Kušmeljev, bješe od deset godina kolo drugo napredno dijete od petnaest, pa bijaš rumen i zbojiti, živilasan, vesel i gotov uvijek na »galiostvo«. On je odmetao kamenom i starijom od sebe, odskakao i tuc utjecao svijem vrscinicima, mogao se popeti na drvo kao vjeverica, mogao je uzjati gola konja, a imao je srca da se pobije i s kojim brkonjom. U cijelom Zvrljevu ne hćase naći djeteta koje ne bi imalo biljege od Bakonjine ruke, ali i njegovo tijelo bješe puno možulja, ama se nikad ne uteče ocu da ga on brani, nego se svetio sam, koliko je mogao, i trpio juhački. A najviše ga odlikovala od druge djece njegova tvrdra volja; što bi i učinio, pa mu stotinu smetnja na putu bilo; što bi hotio zatajiti, ne bi odao, pa da ga na mutke meće. Ponekad bi zasuo riječima, a pogdjekad postao bi mučaljiv, kada stanac kamen.

To je sve čudnovato, ali je čudnovatije što je Bakonju Osinjača više ljubila no i Kušmelj i Cmanjka i dvije kćeri: Galicu i Krivu. Ne hćase da isti prst jedan njegov za koje od njih, a pregorjeti hćase svijeh skupu za njegovu lijepu glavu. Planula bi kad bi i malo što skrivala i iskallila bi se na svima u kući i kada bijaše ljuta, a Bakonji ne samo što nikad ne reče grke riječi, no ga je zaklanjala u svakoj prilici, i onda kad je njegovo »galiostvo« bilo svušive očito. Koliko i koliko puta Kušmelju prevri, pa skoči da uloži na »nesritno dite«, a Osinjača se onda nakostriješi put muža, baš kao kvočka braneći pilad. A rekosmo poprijed da se silni knez Kušmelj bojao žoljave Osinjače! Davo neka razumije kako je moglo biti, ali vi čete razumjeti da je malome stoga lako bilo podrugivati, raskoračiti i slušati podrugljivo očine prijekone . . .

Poslije Bakonje najmiliji bješe materi podvojčar Škembo ili Roko, djetete od četiri godine. Pošto bi se Kušmelj i isplakao, uzela bi o-

On mahnu ljtuto glavom, a u to se otvorile vrata i uđe gomila Jerkovića.

kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta - kultura

Problemi knjižnica i čitaonica

Ne postoji dovoljno društvene podrške

Na savjetovanju predstavnika Kotarskih prosvjetnih skupština i plenuma Saveza knjižnica i čitaonica NRH o problemima knjižnica i čitaonice, koje je održano 20. rujna 1956. u Zagrebu ponovno je došlo do izražaja velika važnost, koju knjižnice i čitaonice imaju u općim nastojanjima razvijanja prosvjete i kulture i obrazovanju odraslih. Istaknuti su mnogi primjeri uzornog rada izvjesnog broja knjižnica, koji je postignut uz punu podršku prosvjetnih i društvenih organa i ličnim zalađanjem knjižnica i odbora, koji su se stalno brinuli oko unapredjenja ovih ustanova. Vidjelo se, s druge strane, da mnoge knjižnice i čitaonice za svoj rad nisu dobro dovoljnu društvenu podršku i da još imaju pojavu da se ne pridaje dovoljan značaj i ne pruža potrebna materijalna i moralna pomoć za rad ovih kulturnih institucija. To se odrazilo i u radu samih knjižnica, što poslovce oko njihova sredivanja nisu vodili odbori, već većinom pojedinci. Stoga je na savjetu vanju zaključeno, da je potrebno u knjižnicama formirati odbore, kao organe društvenog upravljanja, koji će podsticati rad i aktivnost tih prosvjetnih ustanova.

Isto tako se nameće potreba da se pri prosvjetnim skupština, a po potrebi i pri prosvjetnim vijećima, formiraju posebne komisije za knjižnice i čitaonice, a prema preporeci Predsjedništva Prosvjetnog sabora Hrvatske.

Pored toga donijete su još sljedeće preporek:

Knjižnice u općinskim centrima trebala bi da budu uređene kulturne institucije i da služe za uzor knjižnicama u manjim mjestima i selima na području općine te da im pomažu u njihovu radu. Savjet će u tom smislu uputiti preporku Savjetu za prosvjetu NRH. Već sada treba nastojati, da se knjižnice u općinama postave na te osnove (osiguraju potrebna materijalna sredstva i stručni kadar).

Radi daljnog unapredjenja i proširenja mreže knjižnica i čitaonica treba raditi na uređivanju seoskih čitaonica, a u gradskim, općinskim i drugim većim knjižnicama organizirati sistem pokretnih biblioteka. Izkustva su pokazala (Varaždin, Sisak, Rijeka i t. d.) da je ovaj sistem služio najefikasnije da se u manjim knjižnicama osigura izbor nove i savremene literature, koju male seoske biblioteke nisu bile uvek u stanju nabavljati.

ODRŽANA JE GODIŠNJA SKUPŠTINA UDRUŽENJA UČITELJA, NASTAVNIKA I PROFESORA OPĆINE VODICE

U Vodicama je održana godišnja skupština udruženja učitelja, nastavnika i profesora. Nakon referata o radu u protekljoj godini, te izvještaja blagajnika i nadzorne komisije, razvila se živa diskusija. U referatu i u diskusiji istaknuti su uspjesi u radu kroz proteklu godinu. Oni su osobito zabilježeni. U Vodicama, gdje su prosvjetni radnici bili angažirani u radu društvenih organizacija, a tase aktivnost naročito osjetila u radu Narodnog sveučilišta. Održano je 12 predavanja. Posjet je bio vrlo dobar. U protekljoj godini održane su u Vodicama četiri akademije i šest priredbi. Naročiti uspjeh postignut je u radu na zdravstvenom prosvjećivanju ženske seoske mladine. U svim mjestima općine održavani su tečajevi, na kojima su postignuti dobri rezultati. Pored ostalog, istaknuto je da rad društvenih organa samoupravljanja u školama nije bio zadovoljavajući. Često su članovi školskih odbora nezainteresirani za rad u školi. Savjet zrško stvo pri općini nije djelovalo, a što se osjećalo u radu, naročito na području kulturno-prosvjetnog rada na terenu. Potom je izabran novi upravni odbor u koji su ušli Milan Mišić, predsjednik, Ivo Ševedija, tajnik, Franjo Lazešek, blagajnik, te članovi Milka Brnada i Svetozar Ležaić.

Na kraju je donijet plan rada za iduću godinu.

M.

Ante Šantić:

Marenda (ulj.)

Ovako se ne smije postupati s najmlađima

Ovome je svakako kritik školski prostor, koji predstavlja jedan od glavnih problema školstva u svim našim mjestima. Ali da radi toga moraju stradati oni najmanji, teško da će se s tim itko složiti. U zgradi sjemeništa smješteno su III. osmogodišnja i Srednja ekonomskiška škola. Pri Srednjoj ekonomskiškoj školi radi i tzv. večernja škola koju pohađaju uglavnom razni službenici, a u kojoj je nastava dosad počinjala u 4,40 sati, a završavala u 9,40. Netko, ne znamo tko, došao je na ideju da bi škola mogla ranije počinjati (u 4 sata), te prema tome ranije i završavati (u 8,55). A kako 3 odjeljenja ove škole rade u učionici u kojima se prije njih vrši nastava za dva prva i jedan drugi razred III. osmogodišnje škole, to bi se moglo ostvariti jedino ako nastava za ove mališane počne u 1,10, mjesto u 2 kao dosad. Tako je i napravljeno. I sad ovi najmladi dolaze u školu u jedan sat. Ručaju na brzinu, nemaju vremena niti da probave ručak i već moraju biti za klušama. Slučajevi povraćanja, koji se dešavaju u školi, sasvim su normalna posljedica ovoga. Treba uzeti u obzir da mnogi od njih stanuju i prilično daleko. Osim toga, u 1,10 završava se šesti sat za one koji imaju jutarnju nastavu, te ova djeca ulaze u učionicu neposredno poslije njihovog izlaska, i to u učionice nepomjene i nepročitane. Zatim, nemaju učeće velikog odmora, jer se njihov raspored odmora ne može nikako uskladiti s rasporedom onih odjeljenja kojima nastava počinje u 2 sata.

Možemo reći, da su na ovaj način ovi mališani čisto uzurpirani od odraslih i to sve samo zato da bi ovima nastava završila mjesto

Kuća treba da bude puna!

Pri otvorenju kazališne sezone, na premijeri drame »Talenti i obožavaoci«, koju je napisao poznati ruski pisac G. Stroški, prodano je 190 ulaznica. Sedam dana poslije toga, na premijeri Sauvajonove komedije »Eduardova dječa«, posjet je bio još gor!

Oba su ova komada dobra, dobro postavljena i dobro održana. To su činjenice, koje nas ne mogu ostaviti ravnodušnim.

Kazalište ne može živjeti bez publike. Ali ne zbog onoga što publike učinio u kazališnu blagajnu, već zbog toga što je gluma namjenjena publici. Cijene ulaznica tek simbolično označuju, da kazalište košta, ali je daleko od toga da bi cijene ulaznica bile ekvivalent truda i materijala utrošenog za jednu predstavu. Stoga na problem publike, o kojem nam govore dva gornja podatka, treba gledati s drugog aspekta.

Kazalište jest i treba da bude važan faktor u društvenom životu sredine. Ono ima utjecaju na odgoj čovjeka. Ne znači to, da je svrha djeleovanja kazališta podučavanje u lošem značenju te riječi, ali ono kroz jedan viši oblik izražavanja — umjetnost, igrom govori čovjeku o nečemu što može i treba da utječe na pozitivno formiranje njegovog lika.

Dakle, neosporna je društvena funkcija kazališta. Uostalom, to društvo kazalištu priznaje (dotacije). I zato, slab odaziv publike predstavama, što se pokazalo početkom ove sezone, ne može da ostane samo problemom kazališne uprave i uprava kazališta nije u stanju da ga sama riješi.

Problem posjetu u našem teatru treba gledati kao problem društvene sredine, u kojoj kazalište djeluje. Stoga, svi koji rade na unapredenu društvenog života u gradu i kotaru, pozvani su da rješavaju ovaj problem. Odgovarajući odbori SSRN, komisije i uprave sindikalnih organizacija, razna društva (ekonomista, inženjera i tehničara, pravnika, liječnika, prosvjetnih radnika) i drugi — pozvani su da u skladu s upravom kazališta, pristupe razmatranju ovog pitanja, pa da se smisli odredena akcija, kojom bismo našeg suvremenog čovjeka doveli u kazalište. Tvornički radnik, službenik, prosvjetni i politički radnik, namještenik, intelektualac, koje danas rijetko vidimo ili čak ne vidimo u kazalištu, treba da na predstavama pune gledalište.

To bi imao biti početak i za rješavanje drugih važnih pitanja postojanja i djelovanja kazališta, kao što su materijalne potrebe, repertoar, cijene i slično. Ta pitanja ovdje ne dodirujemo, jer bi u svakom trebalo posebno govoriti, a danas je najvažnije oro, da čovjek, koji radi, ima svoje kazalište i da to kazalište koristi.

Kuća treba da bude puna! g.

„EDUARDOVA DJECA“

Stavljajući 11. o. mj. po prvi put ovu laku Sauvajonovu komediju na šibensku scenu, kolektiv našeg kazališta nije se sudarao s problemima. Naprsto: iznio je komad koji bi imao »puniti kuću« i neisforsirano da predstava kakva odgovara njegovim mogućnostima. I, moramo odigrati reč: da su je kvalitetno!

Redatelj Rudolf Opolsky postavio je ovo djelo odgovarajućim stilom i postigao u najvećoj mjeri tražene scenske efekte, ujednačenošću igre ansambla, kao i brižnjim tempom njegove vrlo žive igre. Pojedinačna likovarkatura (mati i sin Douchemin), nisu išli preko granice dozvoljene, Sceni, koju je Opolsky vjerno postavio, mogla bi se privoriti samo pokoja sitnica (nepotrebna dvoja unutrašnja vrata u prizemlju; neugledno stubište).

Kao turnački muški ulogu istakli su se vrlo dobro igrom Zvonko Lepetić (Bruno), originarni nestasko, zdrav i inteligentan, Ilija Ivezić (Dominique Revol), naglašeni pustolov, sa mnogo topline i mnogo ironije, Branko Matić (Jean-Pierre Douchemin), »mladi u neprilici«, autentični »čuško«, Mollinota, kućnog prijatelja (najslabiji od piscisa izradeni lik), Albert Drutter dao je kao nefrancuski dobrodrušnog previše starog gospodina, Bonivoje Glazec (sir Michel Norman) da je figurom, taktom i konformnom uzdržljivošću perfektnog aristokrata; Ante Balin (Walter) kreirao je »prvo Eduardovo dijete« odlično povezujući u sebi romansku čuvstvenost majčinu i gentlemanske alire oca. Pijanist Letzaresko Josipa Vikarija, figurom premasivan, vanredan je lik prenatog, neuravnoteženog i čuvstvenog umjetnika. D.

Kazalište lutaka

„Snjeguljica i 7 patuljaka“

Ukusni pano i oglasi na lijepim reklamnim tablama Kazališta lutaka objavili su, da se u subotu, 13. X. 1956. izvodi prva premijera u ovoj sezoni »Snjeguljica i 7 patuljaka«. Bio nam je još uvijek u sjećanju ugodan doživljaj sa prve premijere ovog mladog kolektiva na kraju prošle sezone, pa smo poslišali na premijeru »Snjeguljice« sa velikim interesom, očekujući i toga putu posebni doživljaj. I nismo se prevariли. Druga premijera (prva u ovoj sezoni) kolektiva kazališta lutaka konačno je potvrdila, da se nije radilo o prividnom uspjehu »zagrijanog« mladog kolektiva, koji će postepeno »hladniti«, nego o uistinu vrijednom kolektivu, koji je odlučio da uvijek radi istim zanosom. Kazalište lutaka je već sada postiglo ono, za čime teže sva naša kazališta: približilo se u potpunosti svojoj publici — pa je danas ono potreba svakog mališana, nešto što on toliko voli, što je njemu tako blisko i prisno. (Dovoljno je samo posmatrati oduševljene mališane, koji nekad i tri sata prije predstave ispunje prostor ispred Kazališta).

Problem posjetu u našem teatru treba gledati kao problem društvene sredine, u kojoj kazalište djeluje. Stoga, svi koji rade na unapredenu društvenog života u gradu i kotaru, pozvani su da rješavaju ovaj problem. Odgovarajući odbori SSRN, komisije i uprave sindikalnih organizacija, razna društva (ekonomista, inženjera i tehničara, pravnika, liječnika, prosvjetnih radnika) i drugi — pozvani su da u skladu s upravom kazališta, pristupe razmatranju ovog pitanja, pa da se smisli odredena akcija, kojom bismo našeg suvremenog čovjeka doveli u kazalište. Tvornički radnik, službenik, prosvjetni i politički radnik, namještenik, intelektualac, koje danas rijetko vidimo ili čak ne vidimo u kazalištu, treba da na predstavama pune gledalište.

To bi imao biti početak i za rješavanje drugih važnih pitanja postojanja i djelovanja kazališta, kao što su materijalne potrebe, repertoar, cijene i slično. Ta pitanja ovdje ne dodirujemo, jer bi u svakom trebalo posebno govoriti, a danas je najvažnije oro, da čovjek, koji radi, ima svoje kazalište i da to kazalište koristi.

Kuća treba da bude puna! g.

Kvarila je, donekle, lošija sinhronizacija glasa glumaca s pokretima lutka (glava lutka treba da je u stalnom pokretu, a posebno kada govori i to u vertikalnom smjeru). No, ovo u potpunosti nije moglo biti postignuto zbog »vremenskog tjesnaca«, jer im je za rad s lutkama ostalo samo nekoliko dana, budući da su lutke kasno stigle. Zbog toga i nije postignut potpuni i očekivani efekat s patuljicima. Apstrahirajući ove manje nedostatke, predstava je u cijeli potpuno zadovoljila. U posebno uspješne režije ide izvrstan tempo, dinamičnost i skladan raspored lutaka, naročito u 3. slici, a manje u 5.

Ne manji uspjeh od redatelja postigao je ovom predstavom i Branko Friganović svojom izvrsnom scenografijom. Istina, nije stvorio nešto originalno, ali je zato njegov dekor neobično bogat, plasiran, živopisan i u potpunom skladu s izvrsnim lutkama (izradio Z. Marković — Zagreb). U tom pogledu naročito odskače 3. slika sa majstorski izradenom lutkom, na kojim putuju u stilu šumske pećurke.

Među najbolje realiziranim likovima ističem na prvom mjestu Lovca (Jere Mrnde), koji je tonski bio apsolutno najbolji, a po tehnički baratnja s lutkom odmah uz D. Berića i G. Soštarica. Ulogu Snjeguljice donijela je Radoljka Ardačić, a ona je uživljenošću, davši da se osjeti draž i topilina osjećanja. Najveći domet postigla je u početku druge slike, kada izražava svoje osjećaje prema životu, prirode. Od patuljaka svakako je najviše postigao Dušan Berić interpretirajući najmanjeg i najmladeg patuljka Balavku. I u tehnični baratnja lutkom i u sinhronizaciji lutka, naročito u sceni na kraju 4. slike, kada stidljivo očekuje prvi poljubac, a kada ga dobije rastapaje se zadovoljstva. Ta scena najveći je umjetnički domet izvedbe. G. Soštaric, najizrazitiji lutkarski talent, svojom savršenom igrom donio je u prvi plan epizodnu ulogu Sluge. Tešku ulogu Kraljice mačke je Nada Jerković bolje u 5. slici, kada imitira staricu. Ostali dobiti (među njima naročito dobri J. Oštrić kao Kralj, U. Meštrović i S. Buličević) su dosta učinkoviti.

Muzička pratnja solidna. Pjesme Snjeguljice otpjevala je gotovo izvrsno Lj. Burić, koja posjeduje neobično melodičan i topao sopran, koji je naročito došao do izražaja u prvoj slici. Majstorski je prilagodila glas osjećajima »Snjeguljice«. Pjevačke partie Princea izveo je s osrednjim uspjehom M. Mendošić.

Općem uspjehu predstave mnogo je pridonijela vrlo dobra rasvjeta (S. Bujas), čiji su efekti dobro naročito do izražaja u scena

I. L.

gradska kronika

Sjednica NO općine

23. i 24. o. m. održat će se XII. sjednica općinskog vijeća i XIII. sjednica vijeća proizvođača NO općine Šibenik. Sjednica će se održati u prostorijama DIT-a, a početak je u 8 sati. Također će se održati i zajednička sjednica obaju vijeća, na kojoj će, pored ostalog, biti podnesen izvještaj o izvršenju društvenog plana za I. polugodište 1956. godine.

Mješoviti zbor „Kola“ odlazi na turneju

U subotu navečer polazi na turneju mješoviti zbor RKUD „Kolo“, gdje će od 22. do 25. o. m. primiti nekoliko koncerata u Rijeci, Puli, Opatiji. Zbor se pod stručnim vodstvom Stanka Viličića dobro pripremio, uvježbavši nekoliko novih pesama domaćih autora. Zbor će nastupiti u Rijeci 22., u Opatiji 23. i 24. i 25. o. m. u Puli.

SA TRŽNICE I RIBARNICE

Usljed nestasice bijelog i crvenog luka, te jaja, osjetilo se posljednjih dana povećanja cijena tim artiklima. Inače su cijene drugim poljoprivrednim proizvodima ostale gotovo iste, iako je ponuda u izvjesnoj mjeri smanjena. Kupus se prodavao po 32 dinara kilogram, salata 55–60, grah 42, bijeli luk 250, crveni luk 88, paprika 44, rajčice 34, krompir 18, blitva 45, mrkva 60, grožđe 45, jabuke 44, limuni 360 i jaja 19 dinara po komadu. Na ribarnicu su dovezene male količine ribe. Srdelice su se prodavale po 100, a bukvke po 120 dinara kilogram.

TUČJAVA u Narodnom restoranu

U ponedjeljak navečer izbila je u Narodnom restoranu tučjava između dvije grupe stranih mornara čiji se brodovi nalaze u našoj luci. Tučjavu je izazvao jedan engleski mornar koji se nalazio u pritom stanju i to u momentu kada je sa susjednog stola sa kojim su sjedili turski mornari ovima sa stola uzeo čašu pive. Turski mornari su odmah reagirali i tako je nastala opća tučjava u kojoj je sudjelovalo oko 20-ljudi. Netom je tučjava izbila obavješteni su organi Narodne milicije koji su stali miriti duhove Međutim, učešnici ovog izgreda su im se suprostavili, ali je ipak na kraju uspostavljen red. Ovaj izgred nije ostao bez posljedica. Tom prilikom razbijeno je nekoliko stolova i stolica. Nastala šteta u vrijednosti od preko 73.000 dinara nadoknadena je ovom ugostiteljskom objektu.

DEŽURNE LJEKARNE
Do 20. X. — III. narodna ljekarna — Ulica Bratstva i jedinstva.
Od 20. do 24. X. — I. narodna ljekarna — Ulica Božidara Peštanovića.

IZ MATIĆNIH UREDA

Šibenik
RODENI
Ines, kći Ante i Franke Grubelić; Ramko, sin Rajka i Kate Gardinj. Zdravka, kći Alojzija i Nediljke Grubišin; Vlasta, kći Ivane i Marije Jurković-Periša; Dragan, sin Ivana i Etele Mrša; Vjekoslav, sin Luke i Danice Jelic; Vedrana, kći Marijana i Milke Baraka; Branko, sin Ljube i Ivanice Kolić; Miranda, kći Milisa i Mileve Manojlović; Emilia, kći Ive i Anke Gulin; Marija, kći Ante i Nediljke Radić; Vjera, kći Mile i Danice Gulin; Nikola, sin Tudić Bože i Tanfara Tonke; Laila, kći Ante i Milene Belamarić i Jagoda, kći Tomislava i Vinke Zenić.

VJENČANI

Sportski život

II. republičko takmičenje ratnih vojnih invalida održat će se u Šibeniku

U Šibeniku će se od 19. do 20. o. mj. održati II. republičko takmičenje ratnih vojnih invalida. Na takmičenju će sudjelovati 120 članova ove organizacije, koji će predstavljati zonske prvačke koštarske organizacije SRV Hrvatske i to Daruvara, Bjelovara, Slavonske Požege, Našica, Križevaca, Osijek, Zagreba, Rijeke, Splita i Šibenika. Natjecanje će se održati u četiri discipline i to u kuglanju po međunarodnom sistemu, zatim gadanju zračnom i vojničkom puškom i pištoljem, stolnom tenisu i šahu. Organizacija natjecanja pod pokroviteljstvom predsjednika NO-a kotara Petra Škarice povjerena je Koštarskom odboru SRV Šibenik.

Kuglači „Šubićevca“ na državnom prvenstvu

Od 19. do 22. o. mj. održava se u Zagrebu državno prvenstvo u kuglanju po „narodnom sistemu“. Pored ekipi „Šubićevca“, koja je na nedavno održanom republičkom natjecanju osvojila treće mjesto, iz naše Republike sudjelovat će još kuglački klubovi „Grafičar“ (Osijek), „Lokomotiva“ i „Vulkanc“ iz Rijeke, „Tekstilac“ iz Varaždina, te 13. maj i „Grimočića“ iz Zagreba. Pored momčadskog, bit će održano i pojedinačno prvenstvo u kuglanju na kojem će nastupiti i član „Šubićevca“ Zdravko Baranović. Šibenska ekipa takmičit će se 21. i 22. o. mj.

BEZ SPORTSKA AKTIVNOSTI

Tepljuh ima bogatu sportsku tradiciju. Gajio se nogomet, odbojka i lakoatletika, a prije dvije godine djelovalo je i društvo za tjelesni odgoj »Partizan«. Međutim, danas od svega toga nema ništa.

I danas postoji odbojkaško igralište i mreža, ali nema lopte i odbojka se ne igra.

Društvo »Partizan« prestalo je sa radom kada ga je napustio jedini predsjednik Vlado Čosić (zbog starosti). A ubrzo poslije njegova odlaska društvo je izgubilo prostorije. Naime, sprave koje su bile smještene u sali zadružnog doma izbačene su, kada se u toj sali smjestio stalni kinematograf. Sada sprave leže razbacane pojedikuda, ali nitko o tome ne vodi računa. Ne poričemo opravdanost ustupanja prostorija kinematografu, ali se i za sprave i rekvižite DTO »Partizan« moglo naći mesta.

Nogometari su najaktivniji. Prošle su godine uz pomoć pododbora »Prosvjetne« kupili garnituru dresova. Za nabavku kopački za pomoć su se obraćali i našim vrhunskim klubovima, ali bez uspjeha. A volje i talenata imamo. To su pokazali i ovog ljeta, visoko porazivši u nekoliko susreta nogometne Miočića. (D. Č.)

I. nogometna zona

Još dva izgubljena boda

«ODRED» - «ŠIBENIK» 3:1 (1:0)

U Ljubljani je u nedjelju odigrana prvenstvena nogometna utakmica I. zone između domaćeg »Oreda« i »Šibenika«. Susret je završio pobjedom »Oreda« sa 3:1 (1:0). Jedini pogodak za »Šibenik« postigao je Friganović u 85. minuti igre. Pred oko 2000 gledalaca sudio je Varaždinec iz Zagreba.

»Šibenik« je nastupio u ovom sastavu: Aras, Zorić, Šupe, Tambić, Erak, Živković, Stošić, Begić, Škugor, Tedling, Friganović.

Bila je to jedna od najslabijih igara »Šibenika« u ovom prvenstvu. Gotovo čitav tok igre odvijao se na polovinu gostiju, koji su se samo branili. Tek na momente »Šibenik« je napadao, ali i tada njegova navala nije predstavljala naročitu opasnost po »Oredova« vrata. Za poraz krijevici snosili čitava momčad, a posebno obrana koja kraj utakmice nije mogla izdržati. S druge strane

REZULTATI VI. KOLA

Trešnjevka — Tekstilac 3:0, Grafičar — Split 0:4, Turbina — Uljanik 1:0, Rijeka — Metalac 0:0, Ljubljana — Jadran 1:1, Odrđen — Šibenik 3:1.

RASPORED VII. KOLA

Split — Trešnjevka, Šibenik — Grafičar, Metalac — Odrđen, Uljanik — Rijeka, Jadran — Turbina, Tekstilac — Ljubljana.

«DINARA» — «OMLADINAC» 6:2

U utakmici VI. kola SNP-a u susretu između »Dinare« i »Omladinca« iz Vranjice, domaći tim je ujverljivo i zasluzeno pobijedio. Osobito je korisno igrala navala. Bilo je još prilik za postizanje pogodaka, ali one nisu bile iskoristene. Domaći tim preuzeo je poletnu i brzu igru. Zgoditke su postigli Škobalj II., dva te Urukalj, Pupovac, Đorđević i Škobalj I. Sudio je vrlo dobro i autoritativno Zaninović iz Zadra.

Prije početka utakmice na igralištu je održana skromna svečanost. Splitski nogometni podvez preko svog izaslanika predao je NK »Dinara« diplomu u znak priznanja kao uzornom sportskom kolektivu. Druga diploma je uručena Miljenku Škobalju, igraču »Dinare« za dugogodišnji uspješan i primjeran sportski rad. (AM)

niz vršnih sportista. Vrijedno je spomenuti da je 1954. godine Koštarski odbor SRV Šibenik organizirao prvo takmičenje medu invalidima na području Jadrana. I lanjske godine su članovi te organizacije na prvom republičkom takmičenju postigli vrijedne rezultate. I ovoga puta očekuje se da će oni zabilježiti dobar uspjeh, osobito u kuglanju i šahu.

«Ored» je zaigrao kao malo kad dosad, te njegova premoć na terenu nije dovoljno izražena u zgodnicima.

U nedjelju se »Šibenik« na svom terenu sastaje sa »Grafičarom« iz Zagreba.

«JADRAN» — «ODRED» 0:0

U utorak 9. o. mj. odigrana je u Kaštel Sućurcu prvenstvena nogometna utakmica VII. kola između domaćeg »Jadrana« i »Oreda« iz Ljubljane. Susret je završio neriješenim rezultatom 0:0.

Tablica

SPLIT	6	6	0	0	25:6	12
RIJEKA	6	4	1	1	14:5	9
TREŠNJEVKA	6	4	1	1	14:7	9
METALAC	6	3	2	1	14:7	8
TURBINA	6	3	2	1	7:10	8
ŠIBENIK	6	3	1	2	13:10	7
ULJANIK	6	3	0	3	15:11	6
JADRAI	7	2	2	3	11:16	6
ODRED	7	1	3	3	7:9	5
GRAFIČAR	6	1	1	4	7:17	3
LJUBLJANA	6	0	1	5	6:19	1
TEKSTILAC	6	0	0	6	7:23	0

«RUDAR» — «VAL» 3:3 (2:1)

Igralište »Rudara«. Prvenstvena utakmica Splitskog nogometnog podsaveza, Strijelci: Jurčić 2 i Čolović za »Rudara«, a Vasić 3 za »Vala«.

U vrlo živoj i dinamičnoj igri protivnici su podijelili bodove. »Rudar« je propustio priliku da već u prvom poluvremenu osigura pobjedu. Vodio je sa 2:0 i 3:1, ali ipak nije uspio odnijeti oba boda, jer su gosti znali iskoristiti bolju kondicijsku spremu, što se odrazilo u poslijednjih 15 minuta igre, kada su postigli dva zgoditka.

Kod »Rudara« su se istakli N. Ramljak u obrani i V. Čolović u navali. Sudio je Crnogača dobro. Gledalaca oko 400. (D. Č.)

Rezultati izvlačenja

robne lutrije Biciklističkog kluba „Knin“

Red. br. Z g o d i c i Br. srećke
1. Motor-kotač Mosquito 315 9293
2. Radio aparat »Tesla« 897
3. Turistička bicikla »Rog« 1021
4. Muški »Montgomery« mantil
5. Ženski mantil
6. Pidama muška
7. Pidama muška
8. Cipele muške
9. Komplet veš muški
10. Komplet veš muški
11. Pantalone muške
12. Pulover muški
13. Rebatinike muške
14. Rebatinike ženske
15. Ženska suknja
16. Ženska suknja
17. Muška košulja
18. Muška košulja
19. Muška košulja zimska
20. Muška košulja zimska
21. Muška košulja
22. Muška košulja
23. Muška košulja
24. Muška košulja
25. Muška košulja
26. Muška košulja
27. Ženska bluzica
28. Ženska bluzica
29. Demper dječji
30. Demper dječji
31. Demper dječji
32. Muška košulja
33. Muška košulja
34. Muška košulja
35. Muška košulja
36. Muška košulja
37. Kratke gaće muške

38. Kratke gaće muške 684
39. Kratke gaće muške 6864
40. Kratke gaće muške 4048
41. Kratke gaće muške 651
Muške čarape dobili su slijedeći brojevi: 5898, 854, 146, 438, 7047, 6972, 435, 8543, 1483, 3276, 3540, 8010, 342, 7048, 5956, 7931, 9991, 4491, 850.

Javno izvlačenje izvršeno je dana 14. X. 1956. god. u Domu JNA u Kninu.

Zgodici se podižu u vremenu od 40 dana od dana izvlačenja.

• SIBENSKI LIST •

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik
Uređuje redakcijski kolegij
Glavni i odgovorni urednik

Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica
Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Tekući račun: Narodna banka

Šibenik broj 531-T-292

Rukopisi se ne vraćaju

Preplata za tri mjeseca 120,
za pola godine 240, a jednu
godinu 480 dinara

Tisk: »Stampa« Šibenik

Drniš

Unešić — važno trgovačko središte

Unešić je od ranije poznat kao trgovačko središte Dalmatinske zagore. Ovdje je živa trgovina i velik promet. To je osobito danas pojačano s uvođenjem tjednog pazarnog dana. Sa područja Unešića zapošlen je veliki broj ljudi kod državnih željeznica i u tvornicama u Šibeniku i Splitu.

U Unešiću postoji mlinica u kojoj vrši meljavu svojih žitarica sva okolna sela. U selu je izgrađen i zadružni dom.

U Unešiću je već od ranije trgovina bila vrlo razvijena. Danas bi je trebalo pojačati s otvaranjem novih trgovinskih i obrtničkih radnji, jer to zahtijevaju interesi samoga stanovništva. Jed-

na trgovacka radnja u mjestu ne može zadovoljiti potrebama njegovih potrošača, jer nedostaju mnogi artikli potrebnii domaćinstvu.

Slična je situacija i na području ugostiteljske mreže. S obzirom na promet trebalo bi da postoje barem dvije gostionice i to različitih ponude, pa neki se osjeti i barem mala konkurenca.

Pokraj mlinice, koja se nalazi u neposrednoj blizini gostionice smješteni su konji i volovi, za koje bi se moglo naći prikladnije mjesto. To može imati neželjenih posljedica za zdravlje ljudi i upravo je čudno da sanitarno zdravstveni organi nisu dosad poduzeli nešto učinakve mјere. R. Č.

zanimljivosti - pouka - zabava

TRAKTORI BEZ TRAK - TORISTE

AUTOMOBILI TEŠKI SVEGA 300 KILOGRAMA

Prije izvjesnog vrele u Čehoslovačkoj je počela proizvodnja malih automobila na tri točka — dva naprijed i jedan pozadi — teških svega 300 kilograma. Smanjenje težine postignuto je uglavnom na taj način što je karoserija, umjesto metalnim coklopom, zaštićena impregniranim platnom razapetim preko lađog rama. Umjesto automobilskog motora, ovaj automobil ima motor za motocikle u zadnjem dijelu kola. Ovo lako vozilo s dva točka može da razvije brzinu od 88 kilometara na sat.

GAJENJE KULTURA — BEZ ZEMLJE

Bojazan da čovječanstvo zbog sve bržeg porasta stanovništva na ostane bez dovoljno plodne zemlje, a time i bez dovoljno hrane, postaje izlišna. Agronomski nauka je toliko napredovala, da su već postignuti značajni rezultati u gajenju raznih kultura bez zemlje. U mnogim krajevinama taj način se već u uspješnom primjenjuje. Gaji se pirinač, krompir, žito i pasulj. Engleski stručnjak Solto Douglas (Sholto Douglas) tvrdi u jednoj svojoj naučnoj raspravi da države koje nemaju dovoljno plodne zemlje mogu danas da proizvode za ishranu svojih stanovnika dovoljno žita, i to odličnog.

Kulture se gaje na taj način što im se osiguraju, hranljivi sastojci koji dobivaju iz zemlje. Douglas je neko vrijeme rukovodio eksperimentalnom stanicom u Bengalinji. Upotrebljao je materijal koji je imao pri ruci. Korita od drveta ili od drugog materijala napunjio je mješavinom kamena, zgure, mljevene cigle, piškera i sličnog materijala. U određenim razdobljima tome je dodavao kemijska sredstva i zalijav vodom. Postigao je lijep uspjeh. Ovaj «bengalski sistem», kako ga danas nazivaju, brzo se